

BIULETYN KOWIEŃSKI

W I L B I

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) ZAMKOWA 3-3

Nr.

474.

Wilno, dnia 4 lipca 1931 r.-

T r e ś ć n u m e r u :

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

Dział.Str.

1. "Lietuvos Aidas" o prasowej współpracy państw bałtyckich.-

I. 1.

K r o n i k a .

2. Ratyfikacja protokołu, przedłużającego pakt o nieagresji litewsko-sowiecki przez Sowiety.-

" "

II. ZAGADNIENIA GOSPODARCZE

K r o n i k a .

3. Zagrożenie litewskiego przemysłu cukrowniczego przez dumping sowiecki.-

II. "

4. Zapomogi rządowe dla kolonistów.-

" 2

5. Nowa ustawa o handlu narkotykami.-

" "

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

K r o n i k a .

6. Nowy prezydent m.Kowna.-
7. Księża przeciw uprawianiu polityki.
8. Zakaz debitu dwóch pism niemieckich.-
9. Ukaranie redaktora "Rytasa" grzywną.-
10. Zjazd partji socjal-demokratów.-
11. Zjazd młodzieży socjalistycznej "Żiežirba".-
12. Rozszerzenie Kas Chorych na cały kraj.-
13. Pismo dziekanatu wielońskiego do rządu litewskiego w sprawie sytuacji kleru.-

III. "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" 3.

" "

IV-V. SPRAWY POLSKI I INNYCH MNIEJSZOŚCI NARODOWYCH.

14. "Idisze Stimme" w sprawie żydowskich burmistrzów.-
15. Ukonstytuowanie się żydowskiej frakcji w Radzie Miejskiej.-

IV-V. "

" "

-----000000§000000-----

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

"Lietuvos Aidas" o prasowej współpracy państw bałtyckich.

"Lietuvos Aidas" Nr.144 z dn.1.VII.1931 r. poświęca dłuższy artykuł sprawie stosunków prasowych pomiędzy państwami nadbałtyckimi w związku z podpisaniem protokołu o litewsko-estońskiej jedności prasowej.

Streszczenie:

Wpływ prasy w obecnych warunkach życia posiada istotnie nader doniosłe znaczenie.

Narady państw bałtyckich już od dłuższego czasu wykazują dążenie do zbliżenia się i współpracy, to też prasy tych państw w całkowitem zrozumieniu tendencji tej zawierają odpowiednie traktaty przyjaźni. Od wiosny istnieje związek jedności z prasą łotewską, ostatnio zaś zawarty został także związek z estońską.

Zasadą tych układów jest, by prasa danego państwa, pisząc o sąsiednim narodzie, korzystała wyłącznie z miarodajnych źródeł, unikając często tendencyjnych i fałszywych wiadomości z drugiej ręki. Zasada ta posiada, jak widać, nie tylko polityczne, lecz i wysoce moralne znaczenie, jako skierowana przeciwko kłamstwu. Współpraca prasowa państw bałtyckich wydała już pożądane owoce, gdyż w poważnych pismach nie spotyka się już tendencyjnych wiadomości inspirowanych przez inne państwa.

Pod tym względem za przykładem państw bałtyckich powinnyby podążyć inne europejskie państwa; niestety jednak, fałszywe, przekręcone i tendencyjne wiadomości, jakie się często spotyka w prasie zagranicznej, np. wschodnio-pruskiej, świadczą o jej wielkim upadku pod względem etyki i rzetelności.

Liga Narodów, która tak usilnie popiera wszelkie dążenia do utrwalenia pokoju, zainteresuje się prawdopodobnie akcją prasy bałtyckiej, posiadającą wielkie znaczenie pacyfistyczne. Bowiem droga do moralnego rozbrojenia, o którym, obecnie w przededniu konferencji rozbrojeniowej, tak często się wspomina, wiedzie ~~na~~ poprzez pokój prasowy. To też rozbrojeniowa konferencja prasy miałaby nader doniosłe znaczenie dla ugruntowania pokoju w Europie.

K r o n i k a .

Ratyfikacja protokołu, przedłużającego go pakt o nieagresji litewsko-sowieckiej przez Sowiety. Jak podaje "Dzień Kowieński" /Nr.144/, centralny komitet wykonawczy Związku sow. ratyfikował sowiecko-litewski protokół z dn.6 maja o przedłużeniu punktu o nienapadaniu, jaki Litwa i Sowiety zawarły w r.1926. Litwa ratyfikowała już protokół 18 czerwca.-

Obrady mieszanej komisji do spraw obywatelstwa w Berlinie. Jak podaje "Dzień Kowieński" /Nr.144/, dn.26 czerwca udali się do Berlina na obrady mieszanej komisji do spraw obywatelstwa delegat M-stwa Spr.Zagr. F.Dajlide i juryskonsult M-stwa Spr.Wewn.Jakobas.-

II. ZAGADNIENIA GOSPODARCZE.

K r o n i k a .

Zagrożenie litewskiego przemysłu cukrowniczego przez dumping sowiecki. Jak podaje "Dzień Kowieński" /Nr.144/, kwestja importu cukru sowieckiego do Litwy zainteresowały się urzędowe zakłady gospodarcze. W składach kowieńskich i krajpedzkich znajduje się przeszło 10 tys. tonn

sowieckiego cukru. Jak się utrzymuje, sowiecki dumping cukrowy może źle wpłynąć na krajową produkcję cukrowniczą. W związku z tem nie wykluczonem jest, iż import cukru sowieckiego ulegnie ograniczeniu.

Zapomogi rządowe dla kolonistów. Jak podaje "Dzień Kowieński" /Nr.144/, zarząd Reformy Rolnej uchwalił wydanie kolonistom na wzniesienie zabudowań 140 tys.lt. Zapomogi te będą wydawane w naturze. Przedewszystkiem zapomóg udzieli się tym kolonistom-ochotnikom, którzy jeszcze żadnej pomocy nie otrzymali, pozatem zapomogi będą udzielane wyłącznie tym kolonistom, którzy zaczęli pracę na swych działkach w r.b.

Nowa ustawa o handlu narkotykami. Jak podaje "Dzień Kowieński" /Nr.144/, Gabinet Ministrów na posiedzeniu dn.25 czerwca przyjął projekt nowej ustawy o wwozie i handlu narkotykami.

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

Kronika.

Nowy prezydent m. Kowna. Jak podają pisma kowieńskie, odbyły się w dn.2 lipca r.b. wybory nowego prezydenta m.Kowna.

Prezydentem miasta obrany został 18 głosami przeciwko 16-tu kandydat litewskiej grupy p.Antoni Wokietajtis, dotychczasowy dyrektor D-tu szkół powszechnych w Min.Oświaty. Na wice-prezydenta wybrano 20 głosami przeciwko 14-tu p.Franciszka Morkusa, dyrektora kancelarii Rady Państwa.

Burmistrzem m.Uciana wybrany został p.Bortaszus, a Szadowa - p.Piotr Zinkiewicz.

Księża przeciw uprawianiu polityki. Pisma kowieńskie podają, że grupa starszych księży zwróciła się do arcybiskupa Skwireckiego z prośbą o podjęcie przezeń inicjatywy oddziaływania na młodszych księży w tym kierunku, aby porzucili oni działalność polityczną.

Zakaz debitu dwóch pism niemieckich. Jak podaje "Dzień Kowieński" /Nr.146/, z rozporządzenia Ministra Spraw Wewn. Rustejki, został zakazany debity pism "Hartungsche Zeitung" do specjalnego rozporządzenia i "Ostpreussische Zeitung" - na przeciąg 1 roku. Zakaz debitu spowodowało zamieszczanie w tych pismach fałszywych wiadomości o sytuacji w kraju Kłajpedzkim.

Ukaranie redaktora "Rytasa" grzywną. Jak podaje "Dzień Kowieński" /Nr.146/, z rozporządzenia Komendanta m.Kowna i pow.redaktor "Rytasa" Berulis został ukarany grzywną w wysokości 500 lt. z zamianą na 1 mies.więzienia z powodu zamieszczenia nieprawdziwych wiadomości, wywołujących niepokój wśród społeczeństwa. Do tych wiadomości zaliczają się notatki o dymisji naczelnika policji m.Kowna, zamianowaniu ~~burmistrzem~~ burmistrzem m.Kowna, o awansach prezesa "Ukininku Vienybe" Bulwicziusa w Skarbie Państwa, o przewidzianych zmianach w administracji i t.d. partji

Zjazd socjal-demokratów. Jak podaje "Dzień Kowieński" /Nr.144/, Komitet centralny litewskiej partji socjaldemokratycznej wyznaczył na początek października ogólny zjazd partji socjaldemokratycznej w Litwie.

Zjazd młodzieży socjalistycznej "Żiežirba". Jak podaje "Dzień Kow." /Nr.144/, 28 czerwca r.b. odbył się zjazd litewskiego związku młodzieży socjalistycznej "Żiežirba" przy udziale 26 delegatów z całej Litwy i 3 gości z Łotwy. Na zjeździe odczytano 17 sprawozdań, z których wynika, iż związek rozwija się niepomyślnie. Następnie przyjęto szereg rezolucyj, m.in.uchwalono czynniej zająć się organizacją robotniczych związków zawodowych.-

Rozszerzenie Kas Chorych na cały kraj. Jak podaje "Dzień Kowieński" /Nr.144/, najwyższa Inspekcja Pracy rozesała okólnik wszystkim inspekcjom pracy, nakazujący im nadsyłać statystycznych danych, niezbędnych dla wprowadzenia Kas Chorych. Po otrzymaniu tych danych Inspekcja Pracy przystąpi do zakładania Kas Chorych we wszystkich powiatach, które instytucyj tych jeszcze nie mają.-

Pismo dziekana tu wielońskiego do rządu litewskiego w sprawie sytuacji kleru. Jak podaje "Dzień Kowieński" /Nr.144/, w tych dniach dziekanat Wieloński wręczył Premierowi Tubelisowi pismo w sprawie sytuacji Akcji Katolickiej i procesów księży.-

IV-V. SPRAWY POLSKI I INNYCH MNIEJSZOSCI NARODOWYCH.

"Idisze Stimme" w sprawie żydowskich burmistrzów.

"Idisze Stimme" Artykuł p.t."Czy będziemy mieli żydowskich burmistrzów?". Streszczenie:

Dziennik litewski dowodził, iż nowa ustawa samorządowa wadliwa jest z tego względu, iż pozwoliła mniejszościom narodowym przeprowadzić wielu swych kandydatów. Ustawa demokratyczna, zdaniem dziennika litewskiego, zapewniłaby większość Litwinom.

Obecnie dziennik litewski poddaje się obawie, iż Żydzi zawczasu troszczą się o stanowiska burmistrzów. Powołuje się on przytem na wywiad "Id.Stimme" z ministrem Spraw Wewnętrznych.

Obawy pisma litewskiego są wogóle zbędne. Minister Spraw Wewn. zapewnił jedynie przedstawicieli społeczeństwa żydowskiego, iż rząd nie będzie czynił trudności w zatwierdzaniu burmistrzów w miastach, gdzie otrzymają większość.

Żydzi nie ludzą się nawet wielkimi nadziejami, iż w pewnych miastach przeprowadzą swych przedstawicieli na kierownicze stanowiska w samorządach miejskich.

W 6 miastach, gdzie Żydzi otrzymali większość, nie mają oni widoków, iż przeprowadzą swych burmistrzów. Pewne instancje są zainteresowane w tem, aby Żydzi burmistrzów swych nie otrzymali.

W Ucieanie Żydzi mieli dotąd burmistrza, jedynego w Litwie. Ten burmistrz wyróżnił się swą owocną pracą na korzyść całego miasta. Gdy obecnie Żydzi otrzymali w Ucieanie większość, byłoby naturalnem, aby ponownie obrano w tym mieście Żyda jako burmistrza. Radni litewscy stanowczo się jednak temu sprzeciwili i znaleźli tu poparcie ze strony.

Bardzo kiepska jest sytuacja w Wykkowyszkach, gdzie również Żydzi otrzymali większość. Zapomocą sztucznych środków frakcja żydowska została postawiona w takiej sytuacji, iż nie może nawet próbować przeprowadzenia swego burmistrza. Na radnych żydowskich w Kibartach wywiera się jeszcze większą presję, aby głosowali na burmistrza, który nie przypada im do serca.-

Ukonstytuowanie się żydowskiej frakcji w Radzie Miejskiej. Dn.1.VII ukonstytuowała się żydowska frakcja w Radzie Miejskiej. W skład frakcji wchodzi 6 radnych obranych z list żydowskich, 1 radny z listy właścicieli domów /Chodos/, i 1 radny z nominacji /Ievkowicz/. Przywódcą frakcji obrano rad. Ożyńskiego. Poza tem rad. Rubinsztejnowi powierzono opracowanie statutów frakcji.-

07